GRANGEX lanserar CIM – anrikningssand ska bli råvara för industrin

Programmet undersöker hur överskottsmassor från bolagets mineralprojekt kan bli sekundära råvaror i industrin.

GRANGEX AB (publ) ("GRANGEX" eller "Bolaget") lanserar Circular Industrial Minerals Programme (CIM), ett koncernövergripande utvecklingsprogram för återvinning, förädling och kommersialisering av mineraliska reströmmar. Inom programmet undersöker GRANGEX hur anrikningssanden från Sydvaranger i Norge och Apatitprojektet i Grängesberg kan bli råvara för industrin i stället för att deponeras. Målsättningen är att sanden blir ersättningsmaterial inom cementindustrin och därmed kan bidra till att minska cementtillverkningens klimatpåverkan.

Med CIM samordnas projekten, som har pågått i flera år, i en gemensam strategisk utvecklingsplattform. GRANGEX bygger samtidigt vidare på industriella och akademiska samarbeten som etablerats sedan arbetet inleddes.

Eftersom Sydvaranger nu förbereds för återstart har anrikningssanden från gruvans framtida produktion högst prioritet inom programmet. Genom att hitta användningsområden för sanden vill GRANGEX successivt minska och på sikt helt avveckla den fjorddeponering som ingår i gruvans miljötillstånd.

Sydvaranger: tre miljoner ton sand per år

När Sydvarangergruvan i Kirkenes återstartar kommer produktionen av högvärdigt magnetitkoncentrat att ge cirka tre miljoner ton anrikningssand per år. Sanden består till stor del av finmalda, kiselrika och kemiskt stabila mineral med mycket låga halter av tungmetaller och svavel.

En genomförbarhetsstudie från 2025 visar att sanden kan avledas och avvattnas med begränsade investeringar. Befintliga bergrumssilor i Sydvaranger kan användas för lagring, medan hamnen i Kirkenes används för utskeppning. GRANGEX bedömer därmed att det finns goda förutsättningar att hitta cirkulära och kommersiellt hållbara användningsområden för kiselsanden.

Cementindustrins omställning öppnar för nya cirkulära material

Cementproduktionen står för omkring 7 procent av världens koldioxidutsläpp. EU:s utsläppshandel, gränsjusteringsmekanismen CBAM och industrins egna klimatmål ökar efterfrågan på cement och betong med lägre klimatavtryck. Utsläppen kommer främst från klinkern, cementens bindande beståndsdel. Genom att ersätta en del av klinkern med andra mineraliska material som uppfyller cementstandardernas krav, kan utsläppen minska.

Om kiselsanden från Sydvaranger kan bearbetas så att den uppfyller kraven på reaktivitet, kvalitet och beständighet blir miljönyttan dubbel: sanden behöver inte deponeras och bidrar samtidigt till lägre utsläpp från cementindustrin.

Fler användningsområden kartläggs

Cement och betong står i fokus, men GRANGEX undersöker även andra användningsområden. Som ersättning för jungfrulig kiselråvara kan sanden bidra till en mer cirkulär råvaruförsörjning och möjliggöra energibesparingar. Inom CIM utreds därför olika tillämpningsområden, samt hur sanden kan förädlas till kommersiella produkter med den kvalitet som olika tillämpningar kräver.

Grängesberg: cirkulär återvinning av kritiska mineral

CIM-programmets andra strategiska initiativ är GRANGEX Apatitprojekt i Grängesberg. Där ska apatit och andra potentiellt värdefulla mineral utvinnas ur en historisk sanddeponi från gruvans tidigare järnmalmsproduktion. Apatiten och andra mineral i deponin innehåller det kritiska råmaterialet fosfor, samt potentiellt utvinningsbara sällsynta jordartsmetaller (REE). Utifrån det geopolitiska läget och Europas fokus på en tryggad försörjning av kritiska råmaterial bedömer GRANGEX att projektet är av stor strategisk betydelse.

En scopingstudie med labb- och pilottester är genomförd och nu pågår arbetet med projektets tekniska beskrivning, samt förberedelser inför en miljötillståndsansökan.

Inom CIM undersöks hur den restsand som blir kvar efter utvinningen kan användas. Liksom för Sydvarangers sand ser GRANGEX en stor potential för materialet som ersättande mineralisk komponent i cement och betong.

Finansiering och nästa steg

I Sydvarangers planerade projektfinansiering ingår cirka 1 miljon USD för fortsatt utveckling av användningsområden för anrikningssanden efter det slutliga investeringsbeslutet (FID). För att kunna påskynda arbetet före FID undersöker GRANGEX också möjligheterna till extern utvecklingsfinansiering, forskningssamarbeten och industriell medfinansiering.

GRANGEX VD Christer Lindqvist kommenterar:

"Parallellt med återstartsarbetet har återvinning av anrikningssanden funnits med i GRANGEX planering ända sedan vi förvärvade Sydvaranger 2024. I Grängesberg, där vi har arbetat sedan 2021, ser vi samma möjlighet att ge den återstående sanden nya industriella användningsområden. Med CIM samlar vi initiativen och tar nästa steg mot industriella tillämpningar, med ambitionen att skapa nya värdekedjor och använda Europas mineralresurser mer effektivt."

Kontakter
Christer Lindqvist, Verkställande direktör, telefon +46 70 591 04 83

Om oss
GRANGEX är ett svenskt mineralutvecklingsbolag med visionen att aktivt bidra till ett hållbart samhälle inom Europa. Bolaget strävar efter att bli den främsta mineralutvecklingskoncernen i Europa, som utvecklar och bedriver ansvarsfull utvinning och återvinning av mineraler, främst järnmalmsprodukter och andra kritiska mineraler för den gröna omställningen. GRANGEX ska genom sina produkter bidra till en minskad klimatpåverkan samtidigt som den egna miljö- och klimatpåverkan minimeras.
Bolagets aktie (kortnamn GRANGX) är föremål för handel på Nasdaq First North Premier Growth Market, med G&W Fondkommission som Certified Adviser.
ISIN: SE0018014243
För mer information: www.grangex.se/